

Analysis of the Content of the Researches of the Islamic Lifestyle Quarterly with a Focus on Health

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Ahmadreza Varnaseri¹
Maryam Nabizadeh²
Seyed Abedin Hoseini Ahangari³
Ali Shabani^{4*}

How to cite this article

Ahmadreza Varnaseri, Maryam Nabizadeh, Seyed Abedin Hoseini Ahangari, Ali Shabani, Analysis of the Content of the Researches of the Islamic Lifestyle Quarterly with a Focus on Health. *Islamic Life Style*. 2022; 6(2):245-259

1. PhD student, Department of Information Science and Epistemology, University of Tehran, Tehran, Iran.
2. MA, Department of Science and Information and Epistemology, University of Tehran, Tehran, Iran.
3. Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
4. Assistant Professor, Department of Information Science and Epistemology, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author).

* Correspondence:

Address:
Phone:
Email: alishabani@ut.ac.ir

Article History

Received: 2022/07/17
Accepted: 2022/09/15

ABSTRACT

Purpose: The present research examines the analysis of the content of the researches of the Islamic Lifestyle Quarterly with a focus on health as one of the authoritative publications of the Ministry of Health.

Materials and Methods: The statistical society of scientific and research articles from the winter of 2018 to the spring of 2021, the number of 418 articles have been published in the scientific-research quarterly of Islamic lifestyle with a focus on health in 18 periods and three special issues. In such a way that by examining each article, necessary data were collected and data analysis was done using Excel software. Also, descriptive statistics methods, such as data classification according to distribution and frequency percentage, as well as drawing graphs and tables, have been used in data analysis. Sampling was not used and all elements of the society were investigated by census.

Findings: After examining each article, their content in terms of the number of articles published in the quarterly, author's gender, academic rank, field/trend and subjects and axes of interest of the authors, participating universities/organizations, statistical population, approach, type, The level of analysis, the strategy and time period of the researches, the type of data and the method of data collection were analyzed.

Conclusion: The results of the research showed that most of the authors of the articles in this quarterly were men, and most of the contributors were assistant professors. The results related to the orientation and scientific field of the authors of these articles showed that, respectively, researchers in the field of psychology and counseling were 36% and researchers The field of educational management had the highest participation of 16%. Authors affiliated with Islamic Azad University contributed the most, 81% of the authors. Research approach and as can be seen in the table, out of 418 published articles, 219 articles were done with a quantitative approach. The results of data analysis about the strategy of research results show that applied sciences have the highest percentage (57%) of quarterly articles and basic and developmental researches are in the next ranks respectively. The level of analysis of the articles, the results showed that the level of analysis of 44% of the articles published in the Islamic Lifestyle Quarterly is cross-level, and the group, organizational and national levels account for a total of 30% of the researches.

Keywords: Content Analysis, Islamic Lifestyle, Health Centrality, Ministry Of Health

تحلیل محتوای پژوهش‌های فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت

احمدرضا ورناصری^۱

دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

مریم نبی زاده^۲

کارشناسی ارشد، گروه علم و اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

عابدین حسینی آهنگری^۳

استادیار، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران

علی شعبانی^{۴*}

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

چکیده

هدف: پژوهش حاضر به بررسی تحلیل محتوای پژوهش‌های فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت به منزله یکی از نشریات معتبر وزارت بهداشت می‌پردازد.

مواد و روش‌ها: جامعه آماری پژوهش مقالات علمی و پژوهشی زمستان ۹۶ تا بهار ۱۴۰۱، تعداد ۴۱۸ مقاله در فصل‌نامه علمی-پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت طی ۱۸ دوره و سه ویژه‌نامه به چاپ رسیده است می‌باشد. به گونه‌ای که با بررسی تک تک مقاله‌ها، داده‌های لازم گردآوری شدند و با استفاده از نرم افزار اکسل به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شد. همچنین در تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی، نظیر دسته‌بندی داده‌ها بر حسب توزیع و درصد فراوانی و نیز، رسم نمودار و جدول، استفاده شده است. از نمونه‌گیری استفاده نشده و همه عناصر جامعه، به صورت سرشماری بررسی شده‌اند.

یافته‌ها: پس از بررسی تک تک مقالات، محتوای آنها از لحاظ تعداد مقالات چاپ شده در فصلنامه، جنسیت نویسنده، رتبه علمی، رشته/گرایش و موضوعات و محورهای مورد توجه نویسندگان، دانشگاه‌ها/سازمان‌های مشارکت‌کننده، جامعه آماری، رویکرد، نوع، سطح تحلیل، استراتژی و مقطع زمانی پژوهش‌ها، نوع داده‌ها و روش گردآوری داده‌ها تجزیه و تحلیل شد.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که اغلب نگارندگان مقاله در این فصلنامه، مرد بوده که بیشترین مشارکت‌کنندگان را استاد یار هستند، نتایج مربوط به گرایش و رشته علمی نویسندگان این مقالات نشان داد که به ترتیب، پژوهشگران حوزه روانشناسی و مشاوره ۳۶ درصد و پژوهشگران حوزه مدیریت آموزشی ۱۶ درصد بیشترین مشارکت را داشته‌اند. بیشترین مشارکت را نویسندگان وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی ۸۱٪ نویسنده داشته‌اند. رویکرد پژوهشی و همانگونه که در جدول مشاهده می‌شود، از میان

۴۱۸ مقاله چاپ شده، ۲۱۹ مقاله با رویکرد کمی انجام شده. نتایج تحلیل داده‌ها درباره استراتژی نتایج پژوهش‌ها نشان از آن است که پژوهش‌های کاربردی بالاترین درصد (۵۷٪) مقالات فصلنامه را داشته و پژوهش‌های بنیادی و توسعه‌ای به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند. سطح تحلیل مقالات، نتایج نشان داد که سطح تحلیل ۴۴ درصد مقاله‌های چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی، سطح متقاطع بوده و سطوح گروهی، سازمانی و ملی، در مجموع ۳۰ درصد پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوای، سبک زندگی اسلامی، محوریت سلامت، وزارت بهداشت

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۴

*نویسنده مسئول alishabani@ut.ac.ir

مقدمه

در سال ۱۹۴۸، منبع مورد اعتماد سازمان بهداشت جهانی^۱ سلامت را با عبارتی تعریف کرد که مقالات مدرن هنوز آن را به کار می‌برند. «سلامتی حالتی از رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی است و نه صرفاً عدم وجود بیماری یا ناتوانی». در سال ۱۹۸۶، منبع WHO Trusted توضیحات بیشتری ارائه کرد: سلامتی مفهومی مثبت است که بر منابع اجتماعی و شخصی و نیز ظرفیت‌های فیزیکی تأکید دارد، نه یک هدف برای زندگی روزمره. سبک زندگی سالم ابزاری را برای داشتن یک زندگی کامل با معنا و هدف فراهم می‌کند.

سلامت به طور کلی نقش و پویایی اساسی در هر جامعه و حکومت دارد. زمانی که مردمان یک جامعه در همه جهت‌های سلامت، در حد مناسبی باشند آن جامعه از نظر بهداشتی، اعتقادی، دینی، سیاسی و اقتصادی با مشکلات کمتری روبرو می‌شوند و عدم سلامتی یک جامعه خطرات مهمی برای جامعه ایجاد می‌کند و با اهمیت دادن به سلامت فردی و گروهی یک جامعه می‌توان از اثرات نامطلوبی که ممکن است دامان یک جامعه را بگیرد جلوگیری کرد و آن جامعه را در مسیر درست تری هدایت کرد.

یکی از متغیرهای مرتبط با سلامت، سبک زندگی اسلامی است. سبک زندگی برآیند ارزش‌های درونی فرد است. مجموعه‌ای از ارزش‌ها در فرد درونی می‌شود و فرد را ناگزیر می‌کند که به آن شیوه زندگی کند. بنابراین با توجه به اینکه مختصات فکری و ارزشهای درونی شده افراد باهم متفاوت‌اند، سبک‌های مختلفی نیز برای زندگی وجود دارد. به دیگر تعبیر، افراد از مبانی اعتقادی، فرهنگی یکسانی پیروی نمی‌کنند و به دلیل تنوع در دنیای مدرن، خرده فرهنگ‌های بسیاری درون هر نظام فرهنگی دیده می‌شود. این خرده فرهنگ‌ها و الگوهای رفتاری در گذشته، بسته به گروه‌های نژادی، دینی، قومی و طبقاتی متفاوت بود، اما امروزه دامنه این تکثر و تنوع بسیار گسترده‌تر است و جامعه انسانی به گروه‌هایی مبدل شده که هر یک، از لحاظ باورها، ارزش‌ها، نگرش‌ها، آرمان

¹ (WHO)

و کنفرانس‌ها در متون به عنوان اصلی‌ترین کانال نشر نتایج حاصل از پژوهش‌های مدیریت دانش شناخته شده اند (۴). مقاله‌های منتشر شده در مجلات علمی به دلیل ویژگی‌های خاص خود، بیشتر از سایر منابع اطلاعاتی مورد توجه محققان و پژوهشگران واقع می‌شوند. این مقالات به دلیل تازگی، کوتاه بودن مطالب، سرعت انتقال، ارزان تر بودن، دسترسی آسان تر، معرفی آخرین پژوهش‌ها، انتقادات و بررسی اهل فن و تنوع مطالب و شکل ارائه و گاه زبان و بیان سهل تر، به طور معمول برای پژوهشگران جذابیت بیشتری داشته و از نظر پژوهش نیز نسبت به کتاب‌های علمی کاربرد بیشتری دارند (۵).

تحلیل و بررسی آنچه در مجلات یک رشته علمی چاپ می‌شود به ما در درک بهتر موضوع‌ها و مسئولیت‌های آن رشته کمک می‌کند و می‌توانیم با نگاه به گذشته و تحلیل پژوهش‌های صورت گرفته، مسیر مورد انتظار در آینده را ترسیم کنیم. مجله‌ها نماد بارز تحولات علمی هستند و از مشخصه‌های اصلی ورود یک نظام اجتماعی به دوره توسعه یافتگی تلقی می‌شوند (۶). بنابراین، با بررسی تحول نشریه‌های کلیدی یک حوزه تخصصی می‌توان سیر یک رشته را در جامعه علمی مورد نظر ترسیم کرد (۷).

در حال حاضر چندین پایگاه داده کتابشناختی و کتابسنجی پیوسته وجود دارد که آثار و اسناد علمی را به همراه استنادات دریافتی آن‌ها ذخیره و نگهداری می‌کند. این پایگاه‌های امکان جستجو و بازیابی در اکثر حوزه‌های علمی را برای ما فراهم می‌کنند. هر کدام اطلاعات خاص را با خصیصه‌ها و معیارهای خاص پوشش می‌دهند.

از جامعه علمی و دانشگاه‌ها انتظار می‌رود که گام‌های مؤثری برای پژوهش مسائل و مشکلات بنیادین کشور بردارند و دغدغه‌های نظری و پژوهشی آنها، در راستای پاسخگویی و شناخت بهتر مسائل و بحران‌های سلامت جامعه باشد. در واقع از پژوهشگرانی که در راستای موضوعات سبک زندگی اسلامی و سلامت پژوهش می‌کنند، انتظار می‌رود با اجرای پژوهش‌های دقیق، به بررسی مسائل و چالش‌های موجود در کشور بپردازند.

بنابراین ارزیابی دقیق و انتخاب مقاله‌ها برای تقویت یکپارچگی و هویت سبک زندگی اسلامی با محوریت ضروری است. مجله علمی و پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، یکی از نشریه‌های معتبر و مطرح در معاونت فرهنگی و دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در ایران محسوب می‌شود. در این پژوهش، به تحلیل محتوای دوره پنج ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۰) مقالات، از لحاظ تعداد مقالات چاپ شده در فصلنامه، جنسیت، رتبه علمی، رشته/گرایش و موضوعها و محورهای مورد توجه نویسندگان، دانشگاهها/سازمانهای مشارکت کننده، جامعه آماری، رویکرد، نوع، سطح تحلیل، استراتژی و مقطع زمانی پژوهش‌ها، نوع داده‌ها و روش گردآوری داده‌ها پرداخته شده است.

اهمیت و ضرورت

با توجه به این که هدف سبک زندگی تاثیر مستقیمی بر سلامت افراد دارد و با اهمیت دادن به سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت می‌توانیم جامعه سالم تر و بدور از آسیب‌های بهداشتی،

ها و نیازها متفاوت و متمایز هستند، این تمایزها در سبک زندگی بروز و تجلی می‌یابد و اینگونه است که با انواع سبک زندگی روبه‌رو هستیم (۱).

انتشارات آکادمیک دستخوش دگرگونی عمیق و سریعی شده و چالش‌های جدیدی را ایجاد می‌کند. در نشریات علمی، یک مجله علمی یک نشریه دوره‌ای است که به منظور پیشرفت علم، معمولاً با گزارش تحقیقات جدید همراه است. هزاران مجله علمی در نشریات وجود دارد و بسیاری دیگر در گذشته و در نقاط مختلف منتشر شده‌اند. مجلات علمی شامل مقالاتی هستند که برای اطمینان از اینکه مقالات مطابق با استانداردهای کیفیت مجله و اعتبار علمی می‌باشند یا خیر، مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

اگر چه مجلات علمی به صورت سطحی شبیه به مجلات حرفه‌ای هستند، اما در واقع کاملاً متفاوت هستند. انتشار نتایج تحقیق بخش مهمی از روش علمی است. اگر آنها آزمایشات یا محاسبات را توصیف کنند، باید جزئیات کافی را ارائه دهند که یک محقق مستقل می‌تواند آزمایش یا محاسبه را برای تأیید نتایج تکرار کند. هر یک از مقالات مجله بخشی از رکورد دائمی علمی است. اکثر مجلات بسیار تخصصی هستند، و مقالات علمی را در طیف گسترده‌ای از زمینه‌های علمی منتشر می‌کنند.

در دنیای امروز، جامعه‌ای را توسعه یافته می‌دانند، که در کنار شاخصه‌های اقتصادی، رفاهی و جمعیتی، از نظر علمی نیز برجسته و توسعه یافته باشد. تولید و گسترش علم، از معتبرترین شاخصه‌های سنجش رتبه و جایگاه علمی کشورها است (۲). جهت انجام فعالیت‌های موثر و اصولی در یک زمینه خاص به مجموعه‌ای فعالیت‌های اولیه و بنیادی نیاز است. مقوله پژوهش و توسعه علمی نیز از این قاعده جدا نیست. امروزه ضرورت انجام فعالیت‌های پژوهشی در توسعه علمی و به طور کلی در توسعه همه جانبه کشورها بیش از پیش مطرح شده است. از سوی دیگر نشانه‌های عمده وضعیت علمی یک کشور توسط تحقیق و توسعه مشخص می‌شود (۳). گسترش علم و تولید علم از ملزومات توسعه علمی هر جامع‌های به شمار می‌رود، زیرا تولید علم، معتبرترین شاخص سنجش رتبه و جایگاه علمی کشورهاست. تعداد پژوهش‌ها، مقاله‌های علمی، مجله‌ها و فصلنامه‌ها و نشریات علمی کشور از شاخص‌های ارزیابی جایگاه علمی کشورهاست. این موارد از اصلی‌ترین قالب‌های انتقال دانش در سطح علمی و تحقیقی به حساب می‌آید و در مجامع بین‌المللی کانون توجه را به خود جلب کرده است تا حدی که اختراعات، اکتشافات و یافته‌های نوین را می‌توان در چارچوب همین محمل‌های خاص اطلاعاتی پیدا کرد که تا حد امکان تخصصی شده‌اند.

مجله علمی بخش مهمی از ارتباطات علمی است و برای مدت طولانی هم به عنوان تنها کانال انتشار یافته‌های پژوهشی و هم به عنوان شاخص مهم کیفیت تحقیق عمل کرده است. حدود ۴۰ سال پیش پرابس مطالعه علوم را با استفاده از روش‌های علمی پیشنهاد کرد. از آن زمان در پژوهش‌های علم سنجی، فنون مختلفی برای تحلیل داده‌های مربوط به انتشارات گسترش یافته است. مدارک علمی یکی از بهترین و مهم‌ترین راه‌های اطلاع از آخرین پژوهش‌ها و یافته‌های هر حوزه علمی است. مقالات مجلات

علوم اجتماعی همچون روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و ارتباطات آن را در پژوهش‌های خود بکار گرفته‌اند. (۸)
تحلیل محتوا در پژوهش‌های کیفی به عنوان یکی از روش‌های تحلیل داده به کار می‌رود. تحلیل محتوای کیفی روشی است که با استفاده از رویکرد کیفی و یا بکارگیری فنون مختلف به تحلیل نظام مند متون حاصل از مصاحبه‌ها، یادداشت‌ها روزانه، یادداشت‌های مشاهدات و یا اسناد می‌پردازد، افزون بر این در مواردی مانند تصاویر، نوارهای صوتی و غیره می‌توان با این روش تحلیل کرد. (۹)
تحلیل محتوا به عنوان یک تکنیک سیستماتیک و قابل تکرار برای فشرده‌سازی بسیاری از کلمات متن به دسته‌های محتوای کمتر بر اساس قوانین صریح کدگذاری تعریف شده است. تجزیه و تحلیل محتوا محققان را قادر می‌سازد تا حجم زیادی از داده‌ها را با سهولت نسبی به روشی سیستماتیک غربال کنند.

تحلیل محتوا روشی است که برای شناسایی و تفسیر معنا در شکل‌های که معنا در آن ثبت شده و در ارتباط با جداسازی قطعات کوچکی از داده‌ها که مفاهیم برجسته را نشان می‌دهند و سپس اعمال یا ایجاد چارچوبی برای سازمان‌دهی قطعات به گونه‌ای که بتوان از آن برای توصیف یا توضیح استفاده کرد. (۱۰).

رویکرد تحلیل محتوا مبتنی بر مقوله است و این ویژگی متمایزکننده آن است. مقوله‌ها به جنبه‌هایی در متن اشاره می‌کنند که معنای آن جنبه‌ها را به طور خلاصه بیان می‌کند. بنابراین، ارزیابی متن به سیستم دسته‌بندی انتخاب شده محدود می‌شود. محتویات متنی که توسط دسته‌ها یا برداشت‌های کل‌نگر مورد توجه قرار نگرفته‌اند، در نظر گرفته نمی‌شوند یا باید با روش‌های دیگر تحلیل متن مورد بررسی قرار گیرند. (۱۱)

ماینرینگ هشت تکنیک را تحلیل محتوا پیشنهاد و توسعه داد:

۱. خلاصه کردن
۲. تشکیل مقوله استقرایی
۳. تحلیل زمینه باریک
۴. تحلیل زمینه گسترده
۵. ساختار رسمی
۶. ساختار محتوا
۷. تحلیل محتوای نوع سازی
۸. مقیاس بندی ساختار.

روانی و سلامتی داشته باشیم و حتی در صورت ایجاد چنین مسکلاتی سبک زندگی اسلامی با محوریت اسلامی می‌تواند کمک‌های فراوانی در پیشگیری و درمان، به فرد و جامعه داشته باشد. همچنین با توجه به اهمیت تولیدات علمی که یکی از اساسی‌ترین مرتبه رشد و توسعه یک جامعه یا یک حوزه می‌باشد و با مطالعه و بررسی مطالعات انجام شده در هر حوزه موضوعی می‌توانیم از توسعه و رشد زمانی، مکانی و نویسندگان آن موضوع و تاثیر آن حوزه موضوعی در جوامع آگاه می‌شویم.

رشد و توسعه دانش و اطلاعات در هر حوزه موضوعی نیازمند سیاست‌گذاری و یک آنالیز سیستماتیک است. این نوع سیاست‌گذاری و آنالیز نیازمند آگاهی درست و منطقی از وضعیت موجود هر کشور از نظر نقاط قوت و ضعف آن حوزه موضوعی است که می‌توان با چنین آگاهی از موضوع مورد مطالعه، به سیاست‌گذاری بهتری نسبت به تولیدات علمی کمک کرد. عدم توجه به میزان تولیدات علمی و مسائل مربوطه می‌تواند برای هر کشور و جامعه مشکلات سیاسی، اقتصادی، علمی، صنعتی، بهداشتی و فناوری پیش آورد. با توجه به این پیش‌فرض که متون موضوعی هر حوزه بازتاب محتوای آن حوزه است و اینکه الگوهای محتوای به کاررفته در متون یک حوزه می‌تواند منبعی برای شناسایی روابط آن رشته یا موضوع با سایر حوزه‌ها باشد.

کاربرد روش تحلیل محتوا

تحلیل محتوا، روشی است که در آن، پژوهشگران به آزمون دستاوردهای ارتباطات اجتماعی انسان‌ها که نوعاً از جنس اسناد و مدارک (نوشته و نانوخته) است، می‌پردازد. در واقع، پژوهشگران می‌توانند محتوای نامه‌ها، دفترهای خاطرات، مقاله‌ها، مجله‌ها، صورت جلسه‌ها، کتاب‌ها و روزنامه‌ها، اشعار، ترانه‌ها، نقاشی‌ها، سخنرانی‌ها، قوانین و هر نوع متن و سند دیگری را تحلیل کنند. بدین ترتیب، تحلیل محتوا هم روشی برای تحلیل داده‌ها و هم روش مشاهده اسناد است، اما به جای مشاهده مستقیم رفتار مردم یا پرسش در مورد آن، به ارتباط‌هایی که آنان به وجود آورده و پیام‌هایی را که رد و بدل کرده‌اند، توجه و آن را مورد پرسش و ارزیابی قرار می‌دهند. پژوهشگران به تحلیل محتوا به منزله روشی انعطاف‌پذیر برای تحلیل داده‌ها توجه ویژه دارند. تحلیل محتوا به منزله تکنیکی - علمی، بیشتر در قرن بیستم رایج شد و رشته‌های گوناگون

جدول ۱. اصطلاحات و تعاریف مورد استفاده در تحلیل محتوای کیفی

اصطلاح	تعریف
غوطه‌ور شدن در داده‌ها	فرآیند آشنایی نزدیک با محتوای مورد تجزیه و تحلیل، از طریق رونویسی، خواندن مکرر، و/یا چندین تکرار و کدگذاری
واحد معنی	چندین کلمه، یک جمله یا یک جمله که یک ایده یا مفهوم واحد را نشان می‌دهد
متراکم شدن	فرآیند کوتاه کردن یک واحد معنی با حفظ معنای اصلی
کد	یک برجسته کوتاه (معمولاً ۱-۳ کلمه) که یک واحد معنا/واحد معنی فشرده را توصیف می‌کند.
دسته بندی	سازمانی از چندین کد که در محتوا یا زمینه مرتبط هستند
موضوع	سازمانی متشکل از دو یا چند دسته که معانی زیربنایی را نشان می‌دهند. مضامین رفتارها، تجربیات یا احساساتی را توصیف می‌کنند که در چندین دسته اتفاق می‌افتند

درصد از مقالات مدیریت ورزشی مربوط به حوزه رفتار سازمانی می‌باشد. علاوه بر این، نشریه مدیریت ورزشی (حرکت) و مطالعات مدیریت ورزشی در مجموع، حدود ۶۶ درصد از کل مقالات را پوشش می‌دهند. گرایش به سمت بازاریابی، کارآفرینی و کسب و کار نیز از دیگر نتایج این پژوهش به‌شمار می‌رود. به‌طور کلی، تحلیل روند مقالات مدیریت ورزشی در حیطه‌هایی مورد بررسی حاکی از افزایش کمیت در گرایش مقالات، روش‌های پژوهش، نرم‌افزارهای مورد استفاده و غیره بوده و روند صعودی آن آینده‌ای امیدبخش را برای این رشته متصور می‌شود.

رضوانی فر و همکاران (۱۴) بررسی وضعیت تحلیل محتوای مقاله‌های فصلنامه «پژوهش در نظام‌های آموزشی» به منظور شناسایی و بررسی قلمرو موضوعی و روش پژوهشی مورد استفاده آنها در دوره سه ساله (از آغاز انتشار در سال ۸۶ تا پایان سال ۱۳۸۹) بوده است. روش پژوهش تحلیل محتواست که در ۶۴ مقاله^۱- فصلنامه به کار برده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بیشتر مقاله^۲- با موضوع پژوهش در آموزش (۲۵ درصد مقاله‌ها)، روش پژوهشی پیمایشی (۳۱،۲ درصد مقاله‌ها) و جامعه هدف کارشناسان، تحقیقات قبلی و نظام آموزشی کشور (۳۲،۸ درصد مقاله‌ها) انتشار یافته‌اند.

سلک و بزرگی (۱۵) هدف این تحقیق، تعیین گرایش موضوعی مقالات مندرج در دو نشریه فصلنامه «کنابداری و اطلاع رسانی» و «فصلنامه کتاب»، تعیین تعداد مقالات و جنسیت پدید آورندگان و مدرک تحصیلی آنان و تعداد مقالات ترجمه و تالیفی این دو نشریه در سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ بوده است. از روش پژوهش تحلیل محتوا استفاده شده است که یکی از فنون تحلیل در پژوهش کیفی به حساب می‌آید. یافته‌ها نشان داده اند که ۲۷۰ عنوان از مقالات تالیفی و ۲۶ عنوان ترجمه بوده اند و ۲۵۹ نفر مرد و ۱۷۰ نفر زن به عنوان نویسنده یا مترجم در پدیدآوردن مقالات شرکت داشته اند. بیشترین سهم را نویسندگان دارای مدرک کارشناسی ارشد با تعداد ۱۷۷ داشته اند. از لحاظ گرایش موضوعی مقالات، در فصلنامه کتاب، موضوع «کتابخانه‌ها و مراکز منابع» (۱۳ درصد) و در فصلنامه کنابداری و اطلاع رسانی، موضوع «ذخیره و بازیابی رایانه ای اطلاعات» (۱۸/۵ درصد) بیشترین گرایش موضوعی مقالات دو نشریه را داشته است. هر دو نشریه از لحاظ پوشش موضوعی یکسان عمل کرده اند.

کورلوکا و بیلجکا^۱ (۱۶) تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در مجله انسان شناسی ورزش و تربیت بدنی (JASPE) از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۷ پرداخته اند. روش انجام پژوهش تحلیل محتوا بوده در این مقاله موضوعاتی از JASPE را بر اساس حوزه‌هایی که در مجموع ۸۷ مورد بود و شامل ۵ شماره مقاله بوده طبقه‌بندی کرده و بیشترین آثار مربوط به انسان‌شناسی ورزش (۳۹)، بازاریابی در ورزش (۲۵) است. مقالاتی از انسان شناسی ورزش، به ویژه مقالات مربوط به اندازه گیری های آنتروپومتری ورزشکاران، بیشترین استناد و نقل قول را دارند که دلیل پیشرفت مجله در جهت ارتقای علمی می باشد.

ادبیات پژوهش

سامانی (۱۴۰۰) در پژوهشی به تحلیل محتوای مقالات نشریه مرتع و آبخیزداری، طی سال های ۱۳۸۸-۱۳۹۸ است. در این مطالعه توصیفی- تحلیلی محتوای ۶۲۱ مقاله منتشر شده در نشریه مذکور مورد بررسی قرار گرفته است. متغیرهایی چون تعداد مقالات منتشر شده، موضوع مورد مطالعه، بررسی کمی دانشگاه محل تحصیل نویسندگان، محل تحصیل نویسنده مسیول مقالات، بررسی کمی مشارکت نویسندگان و نواحی رویشی مورد مطالعه در مقالات مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج بررسی ها نشان داد طی یک دوره ۱۰ ساله ۶۲۱ مقاله توسط ۲۱۶۳ نویسنده نگاشته شده و این نشریه منتشر شده است. بررسی گرایش موضوعی مقالات نشان داد که بیشترین مقالات در حوزه آبخیزداری با تعداد ۳۱۹ مقاله (بیش از ۵۰ درصد) به چاپ رسیده است. همچنین بر اساس تفکیک صورت گرفته در دانشگاه محل تحصیل نویسندگان مشخص گردید بیشترین سهم مشارکت را دانشگاه تهران داشته است. مقالات با مشارکت بیش از یک نویسنده تعداد ۶۰۸ مقاله و بیش از ۴۸ درصد مقالات در ارتباط با ناحیه رویشی ایران تورانی متمرکز شده است. نوبخت (۱۲) هدف اصلی این مطالعه، تحلیل محتوای مقالات علمی حوزه موضوعی مالیات در ایران و طبقه‌بندی آنها است. این پژوهش با روش تحلیل محتوا صورت گرفته و تمامی ۶۳ عنوان مجله علمی رشته‌های آموزشی اقتصاد، حسابداری و مالی که اقدام به انتشار مقاله در این زمینه نموده‌اند را بررسی کرده است. در طی دوره مورد بررسی، با مشارکت ۱۱۴۸ نویسنده ۴۷۸ عنوان مقاله در حوزه مالیات منتشر شده است. کارشناسان ارشد با مشارکت در انتشار ۴۱۹ عنوان مقاله در صدر جدول نویسندگان قرار دارند. در بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی نیز دانشگاه تهران به‌همراه دانشگاه علامه طباطبائی با انتشار ۳۴ عنوان مقاله در رتبه نخست قرار گرفته‌اند. از نظر گرایش موضوعی، ۵/۱۲ درصد از آثار منتشرشده در حوزه اثربخشی و کارایی مالیات بوده و اجتناب مالیاتی با ۶/۹ درصد در رده بعدی قرار دارد. از مجموع ۱۲۸۲۲ منبع مورد استناد در مقالات نیز، ۵۸ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۴۲ درصد به زبان فارسی بوده است. به نظر می‌رسد دلیل توجه بیشتر پژوهشگران ایرانی به اثربخشی و کارایی مالیات، اعمال سلیقه‌های مختلف در رابطه با اخذ مالیات در ایران بوده باشد. از سوی دیگر، قرار گرفتن موضوعات اجتناب از پرداخت مالیات و فرار مالیاتی در رده های دوم و چهارم اولویت پژوهشی پژوهشگران نیز، حاکی از وجود مشکل و معضل جدی در این زمینه است

عظیم زاده و همکاران (۱۳) به تحلیل محتوای و روند مقالات مدیریت ورزشی چاپ‌شده در نشریات علمی - پژوهشی ایران پرداختند. بدین منظور، نسخه‌های الکترونیکی موجود در هشت نشریه علمی - پژوهشی طی سال‌های (۱۳۸۰) تا (۱۳۹۲) جمع‌آوری گردید و ۷۱۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفت. روش به‌کاررفته در پژوهش، روش تحلیل محتوا بود. یافته‌ها نشان می‌دهد که حدود ۴۵

¹ Corluka & Bjelica

(TURCOMAT) منتشر شده بین سال های ۲۰۰۹-۲۰۱۷ با روش تحلیل محتوا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. مقالات مجله بر اساس سال انتشار، تعداد نویسندگان، زبان ها، رشته ها، عناوین نویسندگان، مورد بررسی قرار گرفتند. در نتیجه بررسی مشخص شد که نیمی از مقالات توسط دو نویسنده نوشته شده و بیشترین تعداد آنها استادیار بوده است. اکثریت قریب به اتفاق مقالات به زبان ترکی و بیش از نیمی از مقالات در زمینه آموزش ریاضی تهیه شده است. مشخص شد که شرکت کنندگان در مطالعات بررسی شده به عنوان گروه های نمونه، اکثراً دانشجویان مقطع کارشناسی بودند و اکثر مطالعات از حجم نمونه هایی بین ۳۱ تا ۱۰۰ شرکت کننده استفاده می کردند. همچنین مشخص شد که منابع خارجی در مقالات بیشتر از منابع داخلی استفاده شده است.

سجادی، تیرگر و آقارلی (۲۰) در پژوهشی با عنوان تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در دهه اخیر در مجلات بهداشت به این یافته های دست یافتن که در دهه گذشته، ۱۲۷۶ مقاله در ۱۰۲ موضوع در ۵ مجله سلامت محیط زیست ایران منتشر شده است. ۳۶ موضوع و ۶۲۶ مقاله به زبان انگلیسی، ۶۶ موضوع و ۶۵۰ مقاله فارسی بودند. بزرگترین تعداد مقالات فارسی زبان (۴۳۰ مقاله) مربوط به مجله فصلنامه بهداشت و محیط زیست وابسته به انجمن بهداشت محیط زیست ایران بود و بیشترین تعداد مقالات زبان انگلیسی مربوط به JEHSE بود. مقایسه نسبت مقالات متمرکز بر موضوع آلودگی هوا با تمامی مقالات منتشر شده نشان داد که در دهه گذشته میانگین ۱۱،۶۶ درصد مقالات مربوط به مسائل هوا بوده و موضوع آلودگی هوا نسبت به سایر موضوعات در حوزه بهداشت محیط روند رو به رشدی داشته است.

مواد و روش ها

روش تحقیق تحلیل محتوا برای گرفتن نتایج معتبر و قابل تکرار از داده های استخراج شده از متن است و از جمله تکنیک های ارزیابی و سنجش پیام های ارتباطی است که به برجسته ساختن محورهای ارتباطی می پردازد و شامل ویژگی های از قبیل: عینی بودن، منظم بودن، اجتناب از هاله، مقداری بودن می باشد. کریپندروف معتقد است که تحلیل محتوا پژوهشی برای استنباط تکرارپذیر و معتبر از داده ها درباره متن آنهاست (۲۱). روش تحقیق مورد استفاده در این تحقیق روش تحلیل محتواست.

جامعه آماری پژوهش مقالات علمی و پژوهشی زمستان ۹۶ تا بهار ۱۴۰۱، تعداد ۴۱۸ مقاله در فصل نامه علمی-پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت طی ۱۸ دوره و سه ویژه نامه به چاپ رسیده است می باشد. به گونه ای که با بررسی تک تک مقاله ها، داده های لازم گردآوری شدند و با استفاده از نرم افزار اکسل به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته شد. همچنین در تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی، نظیر دسته بندی داده ها بر حسب توزیع و درصد فراوانی و نیز، رسم نمودار و جدول، استفاده شده است. از

لیو و همکاران (۱۷) در تحلیل محتوای مقالات پذیرش در مجلات مشاوره: بررسی ۳۰ ساله این تحلیل محتوای دقیق، مروری سیستماتیک از تحقیقات پذیرش در مشاوره از سال ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۷ ارائه می کند. این تحلیل محتوای دقیق، مروری سیستماتیک از تحقیقات پذیرش در مشاوره از سال ۱۹۸۸ تا ۲۰۱۷ ارائه می کند. در مجموع ۴۵ مقاله در مورد فرزندخواندگی در ۱۳ مجله مشاوره، که ۲۰ مورد از آنها در مجله خانواده منتشر شده بود. نتایج مطالعه الگوهای را در جهت گیری های روش شناختی. علیرغم افزایش کلی انتشارات مربوط به فرزندخواندگی ۱۹۸۸-۲۰۱۷، این تحلیل محتوا فقدان تحقیقات تجربی در مورد فرزندخواندگی را در زمینه مشاوره نشان داد.

پوچیار (۱۸) به بررسی: تجزیه و تحلیل محتوای مقالات بازارهای الکترونیکی و مقالات کنفرانس الکترونیکی Bled از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ پرداختند و در مجموع عناوین، کلیدواژه ها و چکیده های ۲۱۱ مقاله از مجله Electronic Markets و ۳۵۶ مقاله از مجموعه مقالات کنفرانس الکترونیکی Bled در این تحقیق استفاده شد. تحلیل محتوای خودکار با استفاده از نرم افزار Leximancer انجام شد.

نتایج، مضامین همپوشانی زیر را نشان داد: چهار موضوع مهم در خدمات اطلاعاتی «کسب و کار»، «آنلاین»، «اجتماعی» و «سیستم ها» و چهار موضوع مهم در بازارهای الکترونیکی («اطلاعات»، «خدمات»، «کسب و کار» و «آنلاین») در جلسات کنفرانس الکترونیکی Bled پوشش داده شده اند.

علاوه بر نتایج تجزیه و تحلیل، مقاله حاضر همچنین چالش های تحقیقاتی آینده و نقش مجله بازارهای الکترونیک و کنفرانس الکترونیکی بلد را در بر کردن شکاف بین علم و چالش های زندگی واقعی مورد بحث قرار می دهد. ماروس (۱۹) تجزیه و تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در مجله علوم ورزشی و پزشکی مونه نگر (MJSM) از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۷ در این مقاله، موضوعات از MJSM را تجزیه و تحلیل کرده و مشخص شده که تعداد زیادی از موضوعات در فیزیولوژی ورزشی (۱۴) روش شناسی ورزشی (۱۲) و انسان شناسی ورزشی (۱۰) در داشت. بیشتر از مجلات تخصصی تخصصی در زمینه فیزیولوژی ورزش قابل مشاهده است. ۱۴ مقاله از کرواسی، ۱۰ مقاله از ترکیه، ۸ مقاله از مونه نگر، ۷ مقاله از پرتغال و ۵ مقاله از ایالات متحده آمریکا بیشترین تعداد را در شماره های قبلی این مجله داشتند. پس از آنها ۴ نویسنده از صربستان، ۲ نویسنده از اسلونی، ۲ از جمهوری چک، ۲ از نروژ، ۲ از برزیل، ۲ از ایران و هر کدام از اسلواکی، سوئیس، ژاپن، سنگاپور، نیوزیلند، فیلیپین و هند یک نویسنده هستند MJSSM. بیشتر نقش خود را در ورزش و گسترده تر در پیشرفت آگاهی از اهمیت ورزش ترویج کرد.

کورلوکا و بیلیکا^۴ به ارزیابی مقالات منتشر شده در مجله آموزشی کامپیوتر و ریاضیات ترکیه (TURCOMAT) بر اساس تحلیل محتوا پرداخته اند. در این مطالعه، در مجموع ۱۵۱ مقاله در

³ Maros

⁴ Corluca Bjelica

¹ Liu, Jacoby, Jang, & Li.

² Pucihar

۴۱۸ مقاله در فصلنامه علمی-پژوهشی سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت طی ۱۸ دوره و سه ویژه نامه به چاپ رسیده است. بیشترین تعداد مقاله، در سال ۹۹ تعداد ۱۳۶ عنوان مقاله به چاپ رسیده است که از این میان شماره ۴ دوره ۴ بالاترین تعداد مقاله با ۲۸ عنوان قابل توجه است.

نمونه گیری استفاده نشده و همه عناصر جامعه، به صورت سرشماری بررسی شده اند.

یافته ها

تعداد مقاله های چاپ شده: طبق یافته های پژوهش و همانگونه که در جدول مشاهده می شود، از زمستان ۹۶ تا بهار ۱۴۰۱، تعداد

جدول ۲. تعداد مقالات چاپ شده تا بهار ۱۴۰۱

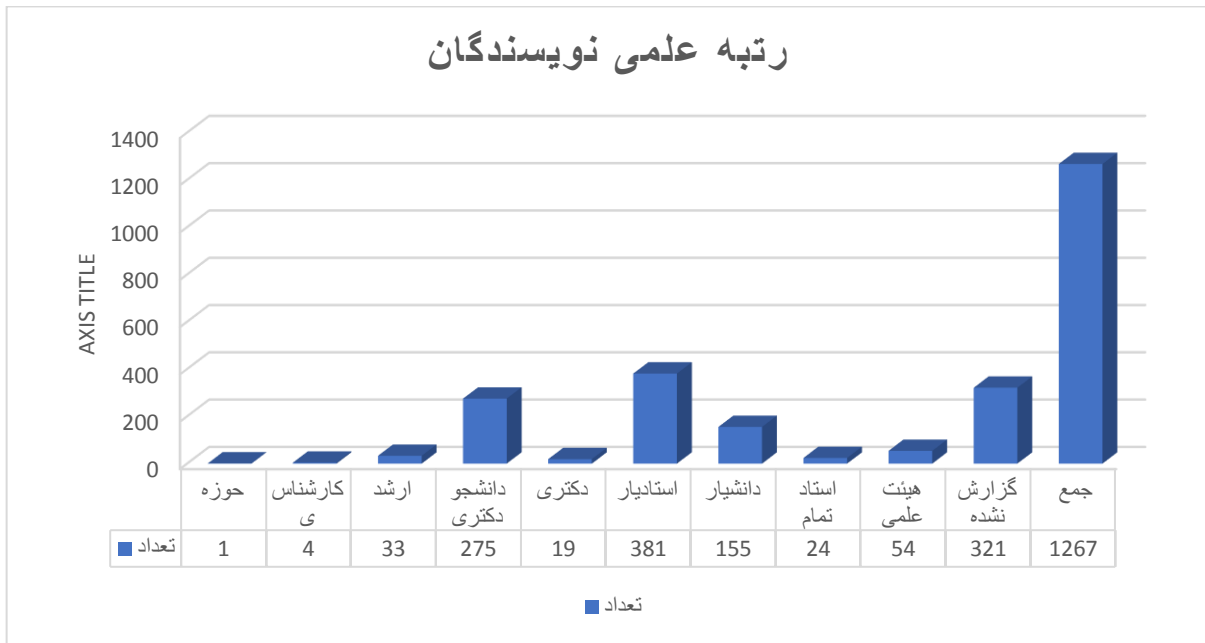
سال	دوره	شماره	تعداد مقالات
۹۶	۲	۱	۱۴
۹۷	۲	۲	۱۳
۹۷	۲	۳	۱۳
۹۷	۲	۴	۱۴
۹۷	۲	۲	۱۳
۹۸	۳	۲	۱۹
۹۸	۳	۳	۲۰
۹۸	۳	۴	۲۲
۹۸	۳	۵	۲۵
۹۸	۳	ویژه	۲۴
۹۹	۴	۱	۲۷
۹۹	۴	۲	۲۷
۹۹	۴	۳	۲۷
۹۹	۴	۴	۲۸
۹۹	۴	ویژه	۲۷
۱۴۰۰	۵	۱	۱۵
۱۴۰۰	۵	۲	۱۶
۱۴۰۰	۵	۳	۱۶
۱۴۰۰	۵	۴	۱۶
۱۴۰۰	۵	ویژه	۲۴
۱۴۰۱	۶	۱	۱۸
مجموع	۶ سال	۱۸ دوره ۳ ویژه نامه	۴۱۸

جدول ۳. توزیع فراوانی جنسیت نویسندگان

جنسیت	تعداد	درصد
مرد	۸۰۵	۶۴
زن	۴۶۲	۳۶
مجموع	۱۲۶۷	۱۰۰

تعداد مقاله ها از سال ۹۸ تا ۱۴۰۱ روند افزایشی داشته و از دوره ۱ سال ۱۴۰۰ به بعد، تعداد کمتری چاپ شده است. جنسیت نویسندگان: یافته های پژوهش درباره توزیع جنسیتی نویسندگان نشان می دهد ۶۴ درصد از آنها مرد و ۳۶ درصد از آنها، زن بوده اند. از میان نویسنده مشارکت کننده، ۸۰۵ نفر مرد و ۴۶۲ نفر زن بودند که این نتیجه حاکی از نقش پررنگ تر مردان در نگارش مقاله های چاپ شده است.

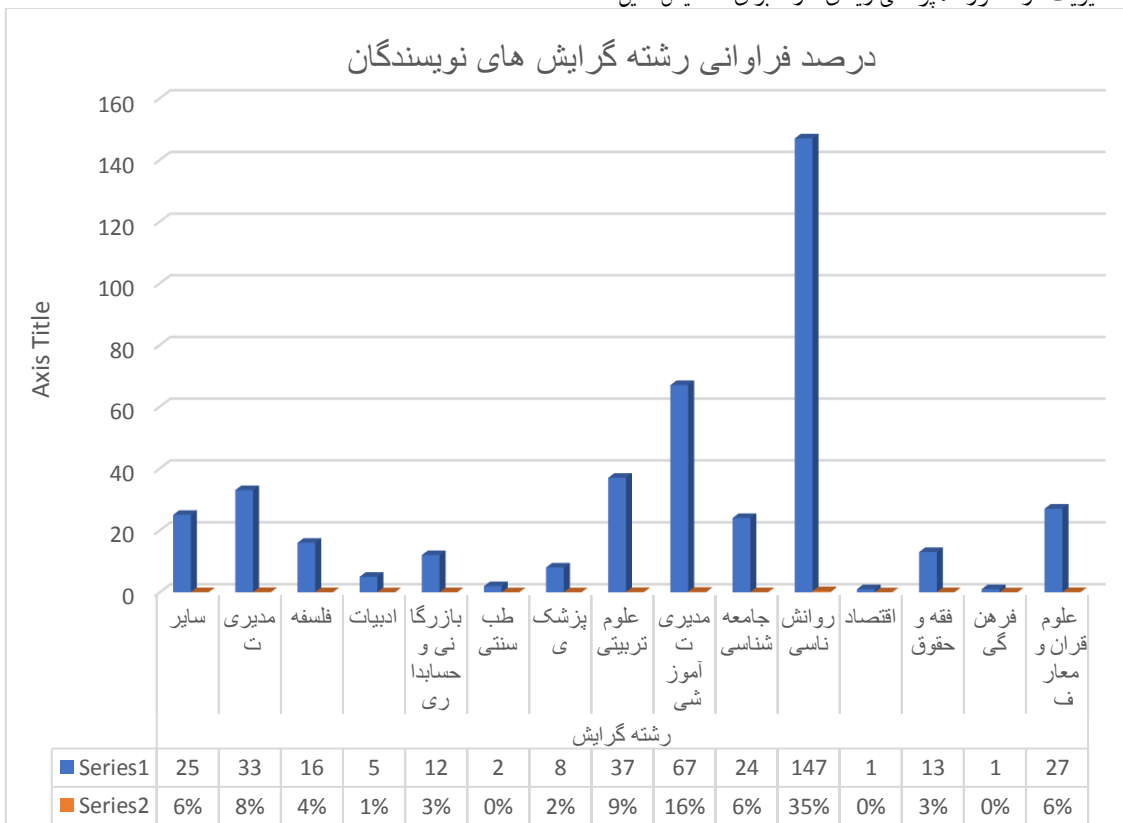
رتبه علمی نویسندگان: بر اساس یافته های پژوهش، بیشترین افراد مشارکت کننده در نگارش مقاله ها، استادیار ۳۸۱ نفر (بوده اند؛ دانشجویان مقطع دکتری ۲۷۵ نفر در جایگاه بعدی قرار گرفتند در این بین رتبه علمی تعداد ۳۲۱ نفر از نویسندگان گزارش نشده که بسیار قابل توجه است.

نمودار ۱. رتبه علمی نویسندگان

نقش آفرینی پژوهشگران، باید هیئت تحریریه نشریه سبک زندگی اسلامی در دریافت مشخصات دقیق نویسندگان، اعم از گرایش علمی آنان، دقت بیشتری داشته باشند. ضمن اینکه وابستگی سازمانی/دانشگاهی نویسنده در مقاله‌ها مشخص نشده که مستلزم دریافت دقیق تر اطلاعات نویسندگان است.

رشته/گرایش نویسندگان: بر اساس یافته‌ها، بیشترین مشارکت در نگارش مقاله‌ها ۳۵ درصد توسط پژوهشگران حوزه روانشناسی بوده است. همچنین، رشته علمی ۶۷ عنوان از مقالات مدیریت آموزشی بوده؛ ضمن اینکه طبق یافته‌ها، پژوهشگران حوزه علوم تربیتی و مدیریت، مجموعاً ۱۷ درصد از مقاله‌های نشریه را نوشته‌اند. با توجه به آنچه بیان شد و اینکه گرایش‌های پژوهشگران حوزه مدیریت در کشور همپوشانی زیادی دارد، برای تشخیص دقیق

نمودار ۲. درصد فراوانی رشته‌گرایش‌های نویسندگان

موضوعات و محورهای مورد توجه پژوهشگران: طبق یافته های پژوهش و همانگونه که در جدول مشاهده می شود، بیشترین درصد مقالات چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت در حوزه ارائه تحقیقات تجربی مبتنی بر متون دینی، به منظور استفاده در خدمات روان شناختی و مشاوره (۳۶٪) و (۱۶٪) در حوزه مدیریت آموزشی و با هدف تولید علم و نشر دستاوردهای اصیل پژوهشی در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت گرفته اند؛ تعداد ۱۰۲ عنوان مقاله در قالب ارایه مدل با هدف صیانت و پاسداری از آموزه های بنیادین اسلامی در برابر اندیشه و مدل های غربی و وارداتی در حوزه سبک زندگی نگارش شده و ۴۲ عنوان مقاله با شناسایی مولفه ها به تبیین علمی مفهوم سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت پرداختند. تعدادی از مقالات با در نظر داشتن اصول سیاسی به - تولید علم و نشر دستاوردهای اصیل پژوهشی در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت پرداختند و تعدادی از مقالات نیز با توجه به توسعه کسب و کار

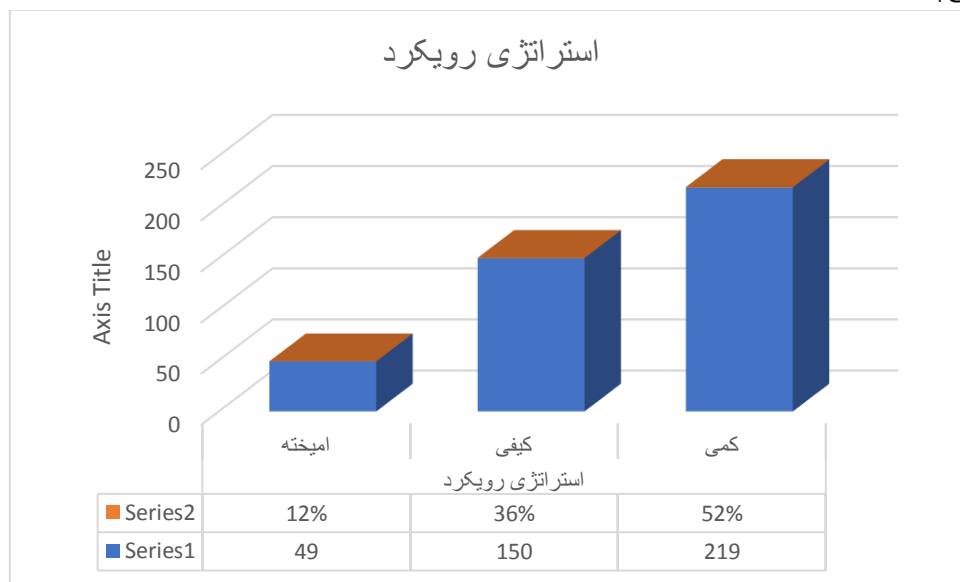
صنعت به مسأله بایی و حل مسائل علمی، در ارتباط با تنگنایهای توسعه سبک زندگی اسلامی پرداختند. بنابراین هرچند مأموریت و رسالت اصلی فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت ، پرداختن به موضوعات حوزه پزشکی است، افزون بر یک سوم از مقالات چاپ شده، ارتباط مستقیمی با مسائل پزشکی نداشته اند. دانشگاه ها/سازمان های مشارکت کننده: بر اساس یافته های پژوهش، نویسندگان این مقاله ها وابسته به دانشگاه و سازمان متفاوت بوده اند؛ ولی بیشترین مشارکت، توسط نویسندگان وابسته به دانشگاه آزاد بوده است؛ این تعداد، نشان دهنده سهم بسزای دانشگاه آزاد اسلامی در نگارش مقاله های بررسی شده است. همچنین دانشگاه علوم پزشکی با ۱۵ عنوان مقاله ، دانشگاه علامه طباطبایی با ۱۱ عنوان مقاله ، دانشگاه پیام نور با ۱۰ عنوان مقاله، دانشگاه تهران با ۹ عنوان مقاله و به ترتیب بیشترین مشارکت را در نگارش مقاله ها داشته اند.

جدول ۴. دانشگاه ها و محل تحصیل پژوهشگران

ها دانشگاه																
مجموع	ازاد دانشگاه نور پیام	تهران	خوارزم	اژهرا	علامه	فردوسی	پزشکی علوم	هف	شاهد	قم	چهران	فرهنگیان	حوزه	سنتی طب از سایر	28	7%
418	324	10	9	3	3	11	15	0	1	2	1	6	1	1	28	7%
100%	78%	2%	2%	1%	1%	3%	4%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	7%	7%

جامعه آماری پژوهش ها: طبق یافته های پژوهش، جامعه آماری پژوهش های کمی، دانشجویان و اساتید و دانشگاهیان بوده است و مابقی مراجعان به مراکز مشاوره و روانشناسی بوده اند و جامعه آماری در بخش کیفی خبرگان و اساتید و اسناد و مدارک مربوطه گزارش شده است .

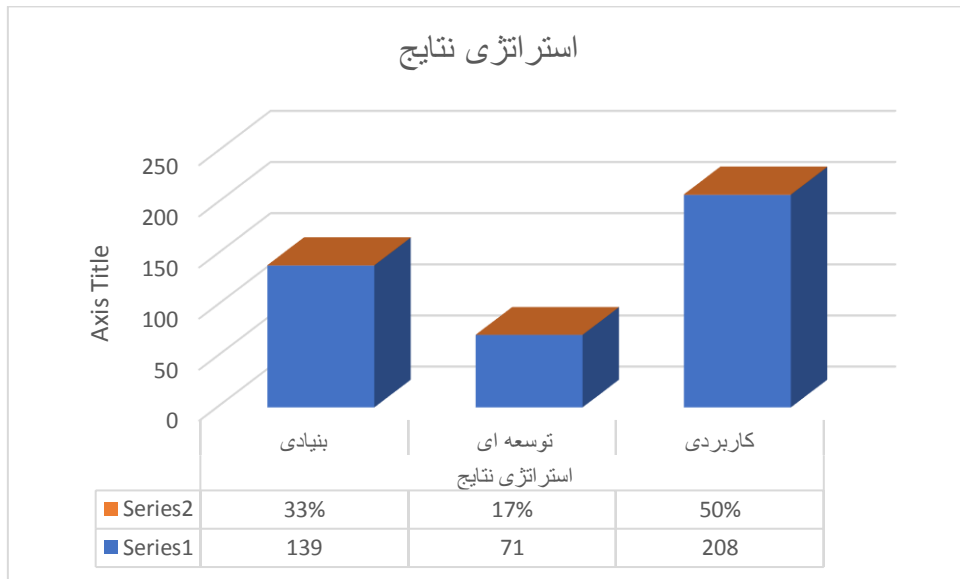
استراتژی رویکرد پژوهشها: از لحاظ رویکرد پژوهشی و همانگونه که در جدول مشاهده می شود، از میان ۴۱۸ مقاله چاپ شده، ۲۱۰ مقاله با رویکرد کمی انجام شده که ۵۲٪ درصد پژوهشها را شامل می شود.

نمودار ۳. استراتژی رویکرد تحقیقات

نکته حائز اهمیت در بررسی داده های پژوهش که در جدول نیز مشاهده می شود، افزایش مقاله های چاپ شده با رویکرد کیفی، در سال های اخیر است؛ به گونه ای که در بهار ۱۴۰۱ ، تعداد مقالات با رویکرد کیفی بالاتر از دیگر رویکردها گزارش شده است. در این میان بیشترین مورد چاپ مقالات کمی ۱۷ عنوان مقاله مربوط

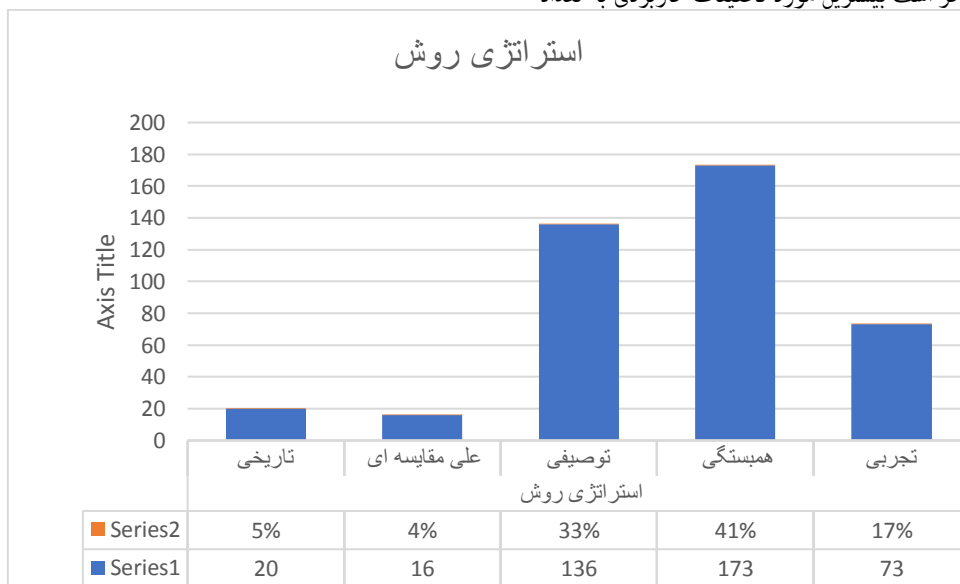
به شماره سوم دوره چهار سال ۹۹ می باشد و بیشترین مورد تحقیقات آمیخته در شماره سوم دوره سه سال ۹۸ به تعداد ۶ عنوان مقاله گزارش گردیده است.

نمودار ۴. استراتژی نتایج تحقیقات

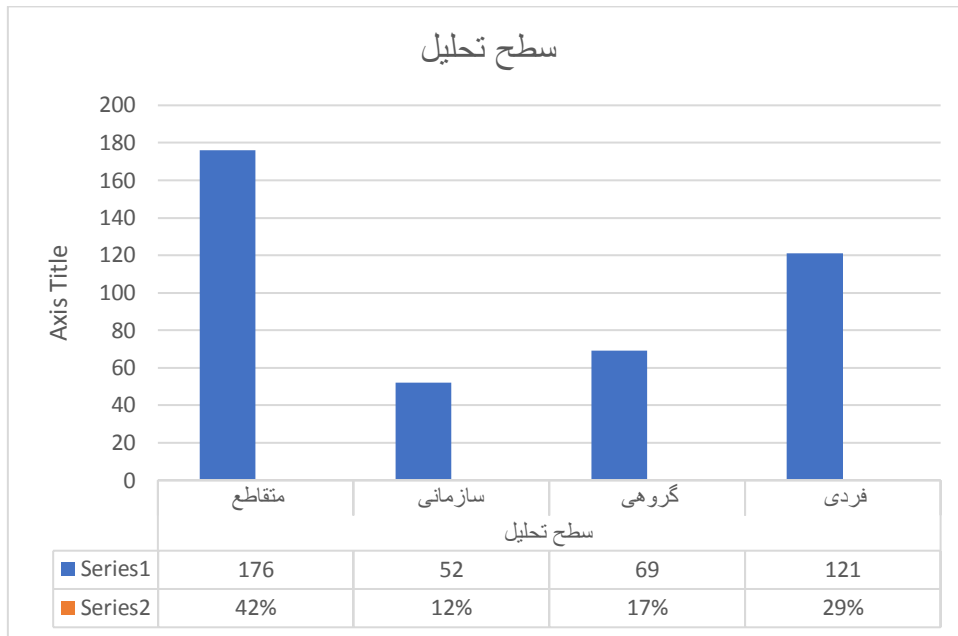
۱۹ عنوان متعلق به شماره سوم دوره چهار سال ۹۹ می باشند. و بیشترین مورد تحقیقات بنیادی تعداد ۱۲ عنوان در ویژه نامه دوره پنج سال ۱۴۰۰ به چاپ رسیده است.

استراتژی نتایج پژوهش ها : طبق یافته های پژوهش، پژوهش های کاربردی با ۲۰۸ عنوان بالاترین درصد (۵۰٪) مقالات فصلنامه سبک مدیریت زندگی با محوریت سلامت را داشته و پژوهش های بنیادی و توسعه ای به ترتیب با ۳۳٪ و ۱۷٪ در رتبه های بعدی قرار دارند. لازم به ذکر است بیشترین مورد تحقیقات کاربردی به تعداد

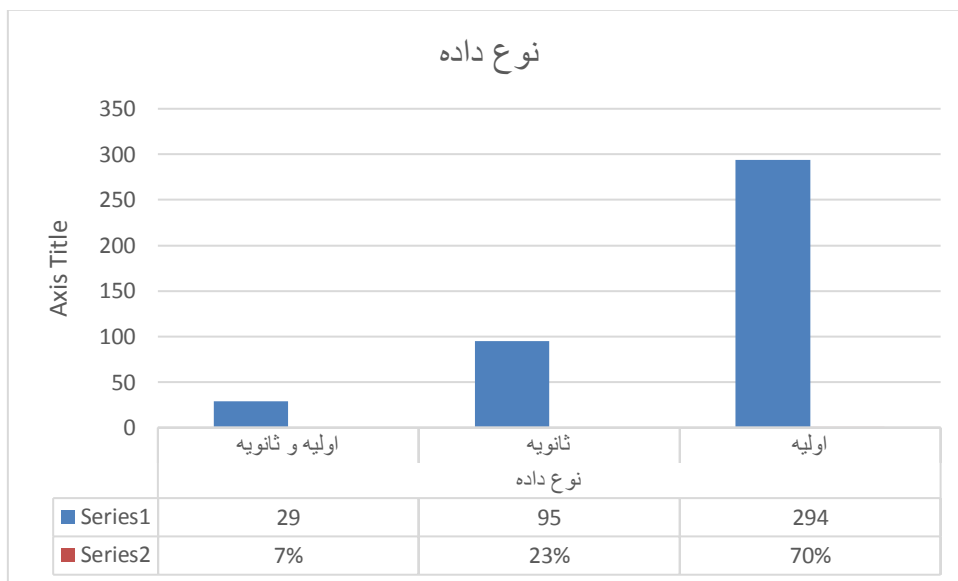
نمودار ۵. استراتژی روش تحقیقات

استراتژی روش پژوهش ها : طبق یافته های پژوهش، پژوهش های همبستگی با ۱۷۳ عنوان بالاترین درصد (۴۱٪) مقالات فصلنامه سبک مدیریت زندگی با محوریت سلامت را داشته و پژوهش های توصیفی با ۳۳٪ در رتبه دوم و تحقیقات تجربی تعداد ۷۳ عنوان با ۱۷٪ فراوانی در رتبه بعدی قرار دارند.

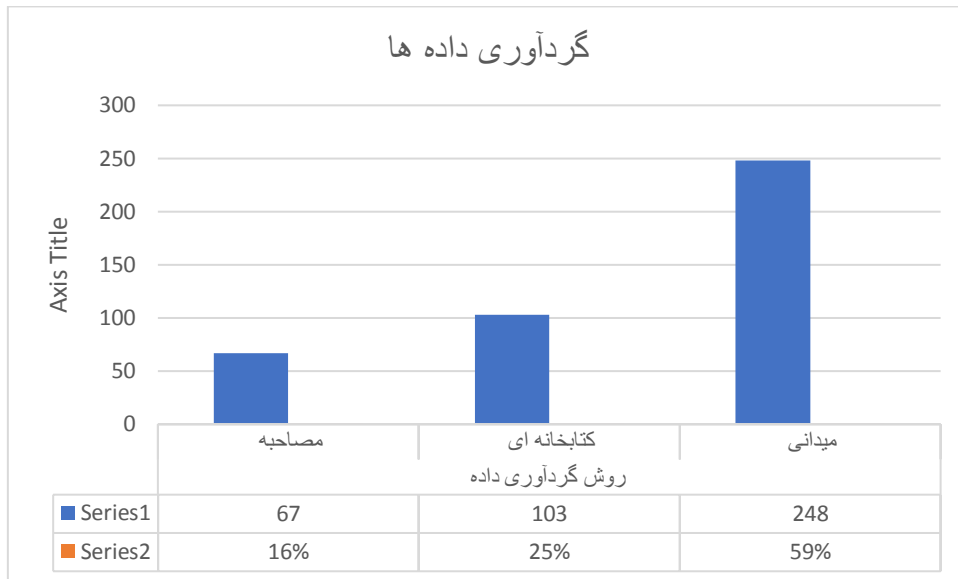
نمودار ۶. سطوح تحلیل تحقیقات

سطح تحلیل پژوهش‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که سطح اسلامی، سطح مناطق بوده و سطوح گروهی، سازمانی و ملی، در تحلیل ۴۲ درصد مقاله‌های چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی مجموع ۲۹ درصد پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۷. نوع داده‌های تحقیقات

نوع داده‌ها: بررسی مقالات نشان می‌دهد که ۷۰ درصد از پژوهش‌های انجام شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی از داده‌های اولیه برای اجرای پژوهش استفاده کرده‌اند که درصد شایان توجهی است.

نمودار ۸. روش گردآوری تحقیقات

درصد و پژوهشگران حوزه مدیریت آموزشی ۱۶ درصد بیشترین مشارکت را داشته اند. باید هیئت تحریریه فصلنامه، توجه بیشتری به ثبت دقیق رتبه علمی نویسندگان داشته باشند؛ زیرا در بسیاری از مقالات این فصلنامه رشته و گرایش دقیق گزارش نشده است و در اکثر مقالات فقط دانشکده محل تحصیل گزارش شده است.

تحلیل داده های مربوط به موضوع و محور پژوهش ها نشان داد که بیشترین درصد مقالات چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت در حوزه ارائه تحقیقات تجربی مبتنی بر متون دینی، به منظور استفاده در خدمات روان شناختی و مشاوره (۳۶٪) بوده است قرآن کریم راهکارهای شناختی و رفتاری مناسبی برای تأمین بهداشت روانی انسان ارائه کرده است که برخی از آن ها در بهداشت روانی جدید مطرح شده و تطابق شگفت آوری دارد که شاهدی بر اصالت و حقیقت آموزه های وحیانی قرآن است. با این دیدگاه می توان عناصر سلامت روان را به دو دسته تقسیم کرد ، عواملی که ارتقاء دهنده سلامت روانی هستند و عواملی که مانع سلامت روان محسوب می شوند. بر اساس معیارهای جهانی، سلامتی تنها جنبه های جسمانی را در بر نمی گیرد؛ به گونه ای که سازمان جهانی بهداشت سلامتی را "حالتی که در آن فرد از نظر روانی، عاطفی و اجتماعی کاملاً سالم است و در او نشانه ای از بیماری و رنجوری مشاهده نمیشود" تعریف کرده است. همچنین (۱۶٪) مقالات در حوزه عمومی و با هدف تولید علم و نشر دستاوردهای اصیل پژوهشی در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت گرفته اند؛ تعداد ۱۰۲ عنوان مقاله در قالب ارایه مدل با هدف صیانت و پاسداری از آموزه های بنیادین اسلامی در برابر اندیشه و مدل های غربی و وارداتی در حوزه سبک زندگی نگارش شده و ۴۲ عنوان مقاله با شناسایی مولفه ها به تبیین علمی مفهوم سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت پرداختند. تعدادی از مقالات با در نظر داشتن اصول سیاسی به - تولید علم و نشر دستاوردهای اصیل پژوهشی در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت پرداختند و تعدادی از مقالات نیز با توجه به توسعه کسب و کار و صنعت به مسأله یابی و حل مسائل علمی، در ارتباط با تنگناهای

روش گردآوری داده ها: بررسی نتایج پژوهش نشان می دهد که اغلب پژوهش ها، برای گردآوری داده ها از پرسشنامه استفاده کرده اند. با توجه به اینکه روش پرسشنامه از لحاظ طراحی، توزیع و جمع آوری، جزء ساده ترین روشها محسوب می شود، پژوهشگران بیشتر به این ابزار توجه کرده اند. پس از پرسشنامه، روش کتابخانه ای در رتبه بعدی قرار گرفته ۲۵٪ مقالات است. شایان ذکر است که در برخی پژوهش ها نیز، ترکیبی از روش های بیان شده در جدول استفاده شده است.

نتیجه گیری

هدایت تحقیقات و چاپ مقالات به سوی اولویت ها و شناسایی خلاءهای موجود در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت از ضروریات و مسایل پراهمیت روز جامعه می باشد. در پژوهش حاضر نیز با رویکرد علم سنجی و بهره مندی از روش تحلیل محتوا، به تحلیل محتوای مقاله های منتشر شده فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، از زمستان سال ۹۶ تا بهار سال ۱۴۰۱ پرداخته شد و داده های مورد نیاز درباره تعداد مقالات چاپ شده در فصلنامه، جنسیت، رتبه علمی، رشته/گرایش و موضوعات و محورهای مورد توجه نویسندگان، دانشگاه ها/ سازمانهای مشارکت کننده، جامعه آماری، رویکرد، نوع، سطح تحلیل، استراتژی پژوهشها، نوع و روش گردآوری داده ها، جمع آوری و تجزیه و تحلیل شدند. طبق نتایج پژوهش، در بازه زمانی مد نظر، ۴۱۸ مقاله در فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت به چاپ رسیده است. نتایج پژوهش نشان داد که اغلب نگارندگان مقاله در این فصلنامه، مرد بوده که بیشترین مشارکت کنندگان را استاد یاران و کمترین آنان را دانشجویان و فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی و حوزوی تشکیل داده اند، همینطور درصد قابل توجهی از مقالات، رتبه علمی نویسندگان را گزارش نکرده اند.

نتایج مربوط به گرایش و رشته علمی نویسندگان این مقالات نشان داد که به ترتیب، پژوهشگران حوزه روانشناسی و مشاوره ۳۵

حوزه مدیریت دولتی، استفاده از روش‌های کیفی است؛ زیرا روش‌های کیفی در تفسیر و معنادهی داده‌ها، نقش اساسی دارند و پژوهش‌های تجربی نیز این موضوع را تأیید میکنند که پژوهش‌های کیفی، اهمیت بسزایی در بهبود روند توسعه دانش دارند. با بررسی روند تغییر روش‌شناسی پژوهش‌های فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، می‌توان نتیجه گرفت که از سال ۹۹ درصد بالاتری از مقالات با رویکرد کیفی استفاده شده است.

نتایج تحلیل داده‌ها درباره استراتژی نتایج پژوهش‌ها نشان از آن است که پژوهش‌های کاربردی بالاترین درصد (۵۰٪) مقالات فصلنامه را داشته و پژوهش‌های بنیادی و توسعه‌ای به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند. پژوهش کاربردی، پژوهشی است که با هدف بهره‌مندی از نتایج برای حل مشکلات و مسائل موجود در سازمان اجرا میشود، در بحث پژوهش کاربردی ارتباط میان کسی که نیازمند پاسخ است و کسی است که به سوال پاسخ می‌دهد. در حالی که یافته‌های پژوهش اکتشافی، به افزایش دانش در زمینه‌های گوناگون کمک میکند (سکاران^۳، 2011). بنابراین نتایج می‌توان اذعان داشت که نتایج مقالات فصلنامه سبک زندگی اسلامی با توجه به رویکرد کاربردی قابل اتکا و کاربردی هستند. مک وردی و کلیرلی^۴ (۱۹۸۴)، از اتکا بر اجرای پژوهش‌های صرفاً کاربردی انتقاد کرده، بر آنند که برای افزایش سهم افزایی پژوهش‌ها، باید به اکتشاف و تولید علم جدید دست زد.

همچنین در مورد استراتژی روش پژوهش‌های همبستگی بالاترین درصد (۴۱٪) مقالات فصلنامه سبک مدیریت زندگی با محوریت سلامت را داشته و پژوهش‌های توصیفی و تحقیقات تجربی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. روش همبستگی در شرایط مفید است که هدف آن کشف رابطه بین متغیرهایی باشد که در مورد آنها تحقیقاتی انجام نشده است. بنابراین می‌توان گفت اکثر مقالات این فصلنامه از موضوعات جدید و کاربردی در زمینه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت هستند.

در خصوص سطح تحلیل مقالات، نتایج نشان داد که سطح تحلیل ۴۲ درصد مقاله‌های چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی، سطح متقاطع بوده و سطوح گروهی، سازمانی و ملی، در مجموع ۳۰ درصد پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. توجه بیشتر به سطح تحلیل، در درک پیچیدگی پدیده‌های گوناگون مورد مطالعه بسیار ضروری است.

همچنین نتایج نشان داد که در ۷۰ درصد از پژوهش‌ها از داده‌های اولیه استفاده شده و پژوهشگران به ندرت از داده‌های ثانویه استفاده کرده‌اند. در خصوص روش گردآوری داده‌ها نیز، پرسشنامه ابزار غالب بوده است؛ سهولت توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه و تحلیل داده‌های حاصل از آن، انگیزه‌ای برای استفاده بیشتر پژوهشگران از این روش بوده است.

با توجه به موارد فوق، پیشنهادها زیر برای بهبود کیفیت فصلنامه مدنظر قرار می‌گیرند:

توسعه سبک زندگی اسلامی پرداختند. هرچند مأموریت و رسالت اصلی فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، پرداختن به موضوعات حوزه پزشکی است، اکثر مقالات چاپ شده، ارتباط مستقیمی با مسائل پزشکی نداشته‌اند. توصیه می‌شود که توجه بیشتری به پذیرش مقالات متمرکز بر حل مشکلات عمومی، معطوف گردد. همچنین پذیرش و انتشار مقالات گوناگون در حوزه‌های غیرتخصصی اعم از بازرگانی و مالی و هنر موجب ازهم گسیختگی و پراکندگی موضوعی در فصلنامه خواهد شد و فصلنامه را از انجام رسالت اصلی خود که پرداختن به موضوعات منسجم سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت است، بازمی‌دارد.

بر اساس نتایج، نویسندگان وابسته به دانشگاه‌ها و سازمان‌های گوناگون بودند و بیشترین مشارکت را نویسندگان وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی ۸۱٪ نویسنده داشته‌اند. همچنین دانشگاه علوم پزشکی با ۴٪، دانشگاه علامه طباطبایی با ۳٪، دانشگاه تهران و پیام نور هر یک ۲٪، دانشگاه‌های الزهرا، خوارزمی، فردوسی و فرهنگیان هر یک با ۱٪ به ترتیب بیشترین مشارکت را در نگارش مقاله‌ها داشته‌اند.

بر اساس این نتایج با توجه به محوریت اصلی فصلنامه می‌توان گفت سهم مشارکت دانشگاه علوم پزشکی بسیار ناچیز است همین‌طور با توجه به اینکه علوم حوزوی می‌تواند نقش بسیار ارزنده‌ای در تعلیمات سبک زندگی اسلامی داشته باشد متأسفانه مشارکتی در پژوهش‌های این فصلنامه نداشته است.

در خصوص جامعه آماری پژوهش‌های انجام شده، مشخص شد با اینکه موضوعات، لزوماً در حوزه پزشکی نبودند، جامعه آماری پژوهش‌های کمی، دانشجویان و اساتید دانشگاهیان بوده است و مابقی مراجعان به مراکز مشاوره و روانشناسی بوده‌اند و جامعه آماری در بخش کیفی خبرگان و اساتید و اسناد و مدارک مربوطه گزارش شده است. بررسی دقیق جامعه و نمونه آماری پژوهش‌های انجام شده، نشان می‌دهد که در برخی مقاله‌ها، تناسب جامعه و نمونه آماری با موضوع و مسئله مورد پژوهش ضعیف است.

استراتژی رویکرد پژوهشها: از لحاظ رویکرد پژوهشی، از میان ۴۱۸ مقاله چاپ شده، ۲۱۹ مقاله با رویکرد کمی انجام شده که ۵۲٪ درصد پژوهش‌ها را شامل می‌شود.

نتایج تحلیل داده‌ها درباره استراتژی رویکرد پژوهش‌ها نشان داد که اغلب نویسندگان برای تحلیل، از رویکرد کمی استفاده کرده‌اند. این نتیجه مشابه پژوهش رادشلدرز و لی^۱ (۲۰۱۱) است؛ در پژوهش آنان نیز به تمایل بیشتر پژوهشگران به استفاده از روش‌های کمی اشاره شده است. بررسی روند تغییر روش‌شناسی پژوهش‌ها در فصلنامه سبک زندگی اسلامی، نشان می‌دهد که از بهار ۱۴۰۱، تعداد مقالات کیفی و آمیخته، بیشتر از مقالات کمی بوده و این نتیجه، گویای افزایش استفاده پژوهشگران از رویکردهای کیفی و آمیخته و همچنین افزایش استقبال هیئت تحریریه فصلنامه، از رویکردهای یاد شده است. به گفته پری و کرامر^۲ (1986) یکی از تغییرات ضروری برای ارتقا و بهبود روش‌شناسی پژوهش در

³ Sekaran

⁴ McCurdy & Cleary

¹ Raadschelders & Lee

² Perry & Karmer

فصلنامه پیشنهاد می شود که پذیرش مقالات مرتبط با موضوعات حوزه پزشکی نیز در اولویت قرار گیرد .
تحلیل محتوای موضوعات، روش شناسی ها و روندهای مربوطه در فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت ، انعکاسی از تلاش های علمی استادان، دانشجویان تحصیلات تکمیلی و مدیران و کارشناسان رشته و گرایش های مختلف است. از این رو با بررسی یافته های این پژوهش می توان برخی از شکاف های پژوهشی موجود کشور را از حیث کاربردی، نظری و روش شناسی، شناسایی کرد و برای پاسخ به نیازهای علمی و کاربردی مغفول مانده، برنامه های لازم را تدوین کرد.

References

1. Askari, Fahima; Manzari Tavakoli, Alireza; Manzari Tavakoli, Hamdallah; Zain al-Dini Zahra. (2019) Structural relationships between Islamic lifestyle and academic success with the mediation of adaptation to school in secondary school students. *Applied problems of Islamic education and training*. 5 (3): 101-126
 2. Abolfathi Mumtaz, Yadala; Delbari, Ahmed; Sahaf, Rabab; village, Shahla; Hosseini, Razia Sadat; Ramshini, Maryam (2016). Content and citation analysis of articles published in the scientific research journal of Iranian aging from 2015 to 2015. *Almand: Iranian Geriatrics Journal.*; 12 (2): 208-219
 3. Ziai, Ali; Elahi, Alireza; Don't forgive, Iman. (2012). Analysis of the content of articles in the Journal of Sports and Movement Sciences of Kharazmi University. *Scientific Quarterly Journal of Communication Management in Sports Media*, 1(3), 51-62.
 4. Bedford, D. A. (2013). Knowledge management education and training in academic institutions in 2012. *Journal of Information & Knowledge Management*, 12(04), 1350029.
 5. Zarei, Jesus; Sediqi, Zainab (2012). Citation analysis of the articles of Islamic Revolution Studies Quarterly (No. 13-34) published between 2007 and 2012. *Scientific-Research Quarterly of Islamic Revolution Studies.*; 10 (35): 210-193
 6. Turabi, Mohsen; Fathi, Mohammad Reza (1400). Analysis of the content of
- *در اکثر مقالات ، نویسندگان وابسته به دانشگاه آزاد بوده اند، بنابراین پیشنهاد می شود که سهم پذیرش مقاله از سایر دانشگاه ها افزایش یابد تا تنوع بیشتری از لحاظ نویسنده و دانشگاه، در نگارش مقالات پدید آید .
- * در برخی مقالات ، اطلاعاتی مانند جامعه و نمونه آماری، عنوان دقیق دانشگاه، سازمان، گرایش ، رشته علمی نویسنده و نظایر آن ذکر نشده است که پیشنهاد می شود که هیئت تحریریه و مدیر داخلی برای کسب اطلاعات دقیق، اهتمام بیشتری داشته باشند
- *حدود ۴۲ درصد پژوهشها در سطح متقاطع انجام شده اند؛ بنابراین پیشنهاد میشود که پذیرش مقالات درباره سطوح تحلیل وسیع تر نظیر سطح ملی یا متقاطع ، در اولویت فصلنامه قرار گیرد؛ زیرا بهتر است که پژوهش های سبک زندگی اسلامی با رویکرد سلامت بیشتر در سطح ملی انجام شوند.
- *جامعه آماری اکثر مقالات منتشر شده، دانشگاهی بوده اند؛ بنابراین پیشنهاد می شود که پذیرش مقالات که جامعه آماری آنها، چنین سازمان هایی هستند، محدودتر شود؛ زیرا موضوعات سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت تنها در بخش دانشگاهی چندان معنادار نیستند و برای تعمیم بیشتر نتایج لازم است بررسی ها در تمام اقشار جامعه انجام گیرد.
- *در بسیاری از نشریه های مهم و پرارجاع ، دیدگاه و رویکرد مشخصی را در پذیرش و تعیین نسبت پذیرش مقالات کمی یا کیفی رعایت می کنند و سهم مشخصی را برای پژوهش های کمی و کیفی در نظر می گیرند و در دوره ها و شماره های گوناگون، نسبت مقالات دارای رویکرد کمی و کیفی را مدنظر قرار می دهند. بعد از سال ۱۴۰۱، پذیرش پژوهشهای دارای روش کیفی، ناگهان افزایش قابل ملاحظه ای داشته است. پیشنهاد می شود که این مهم با دقت، مدنظر هیئت تحریریه قرار گیرد .
- *در حدود ۵۰ درصد پژوهش های بررسی شده از نوع کاربردی بودند و پژوهش های اکتشافی، سهم کمتری داشتند؛ از این رو پیشنهاد میشود که پذیرش پژوهش های اکتشافی نیز در اولویت قرار گیرد؛ زیرا این دسته از پژوهش ها به گسترش دانش موجود در سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت کمک میکنند.
- *روش گردآوری داده ها، اغلب پرسشنامه بوده و از مصاحبه کمتر استفاده شده است؛ از اینرو پیشنهاد می شود که هیئت تحریریه و داوران، به پذیرش مقالات که برای گردآوری داده ها از سایر روش ها نظیر مصاحبه استفاده کرده اند بیشتر توجه کنند؛ به ویژه از آن حیث که مصاحبه با خبرگان و متخصصان سلامت ، به دانش افزایی بیشتر و عمیقتر در این رشته کمک می کند؛ زیرا با توجه به محدودیت هایی که روش پرسشنامه دارد، حجم زیاد پژوهش های مبتنی بر این روش، ممکن است کیفیت داده ها و تحلیل ها را تحت تأثیر قرار دهد .
- *بیشترین درصد مقالات چاپ شده در فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت در حوزه ارائه تحقیقات تجربی مبتنی بر متون دینی، به منظور استفاده در خدمات روان شناختی و مشاوره (۳۶٪) و (۱۶٪) در حوزه عمومی و با هدف تولید علم و نشر دستاوردهای اصیل پژوهشی در حوزه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت گرفته اند که با در نظر گرفتن رسالت اصلی

- publications "Library and Information" and "Book Quarterly" in the years 2015 and 2016. *Epistemology*, 3(10), 25-40.
16. Corluka, M., & Bjelica, M. (2019). A content analysis of published articles in the journal of anthropology of sport and physical education from 2017 to 2018. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 3(1), 47-53.
17. Liu, Y., Jacoby, R. P., Jang, H., & Li, D. (2019). A content analysis of adoption articles in counseling journals: A 30-year review. *The Family Journal*, 27(1), 67-74.
18. Pucihar, A. (2020). The digital transformation journey: Content analysis of Electronic Markets articles and Bled eConference proceedings from 2012 to 2019. *Electronic Markets*, 30(1), 29-37.
19. Maros, M. (2017). A content analysis of published articles in Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine from 2012 to 2017. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 1(1), 9-15.
20. Sajjadi, S. A., Tirgar, A., & Aghalari, Z. (2018). A content analysis of articles published in recent decades in environmental health journals with an emphasis on air pollution. *Journal of Air Pollution and Health*.
21. Krippendorff, K. *Content analysis: methodological basics*. Translated by Hoshang Naibi, Tehran: Rosh Publications. 1390
- researches in the Journal of Management of Government Organizations. *Scientific Quarterly Journal of Government Organizations Management*, 9(No. 4 (consecutive 36)), 55-66
7. Sugimoto, C.R. & Robbin, A. (2017). Examining the Evolution of the Field of Public Administration through a Bibliometric Analysis of Public Administration Review. *Public Administration Review*, 77, 496-509.
8. Qaidi, Mohammadreza; Golshani, Alireza. (2015). Content analysis method, from quantitative to qualitative. *Scientific-Research Quarterly of Psychological Methods and Models*, 7(23), 57-82.
9. Hariri, Najla. *Principles and methods of qualitative research*. Islamic Azad University, Science and Research Unit: Tehran, 2019
10. Kleinheksel, A. J., Rockich-Winston, N., Tawfik, H., & Wyatt, T. R. (2020). Demystifying content analysis. *American journal of pharmaceutical education*, 84(1).
11. Mayring, Philipp (2015). *Qualitative content analysis. Grundlagen und Techniken* (12th rev. ed.). Weinheim: Beltz.
12. Nobakht, Yunus (1400). Analysis of the content of scientific articles in the field of taxation in Iran. *Caspian Scientific Journal*.; 8 (1): 58-69
13. Azim Zadeh, Seyed Morteza; Shajie, Kianoush; Safar, Yasser; Afrozi, Farideh (2016). Analysis of content and trend of sports management articles published in scientific-research journals, article 11, period 9, number 43, summer, pages 217-236
14. Rezvani Far, Shirin; Hosseini Largani, Seyedah Maryam; Mahmoudian, Hassan. (1390). Content analysis of scientific research quarterly "Research in educational systems". *Research in educational systems*, 5(12), 129-140.
15. Selek, Mohsen; Greatness, Ashraf al-Sadat. (1389). Analysis of the content of the articles published in the two quarterly